

**Jaarverslag
2009**

**National Archaeological-Anthropological Memory Management
Foundation (NAAM)**

“Safeguarding our Shared Memory”

Curaçao N.A.
Maart 2010

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Inleiding	4
1.1 Visie en missie	4
2. Beleid: erfgoed en identiteit in Caribisch perspectief.....	5
2.1 Beleid en Wetgeving	6
3. Interinsulaire samenwerking	7
St. Maarten, St. Eustatius, Saba, Curaçao en Bonaire	8
4. Uitvoerende werkzaamheden 2009	9
4.1 Collectiebeheer	9
4.1.2 Depot	9
4.1.3 Registratie en Digitalisering Cultureel Erfgoed The Museum System	10
4.1.4 Website Caribbean Cultural Heritage	10
4.1.5 Bruikleen	11
4.1.6 Verzamelen	11
4.2 Educatie, onderzoek en deskundigheidsbevordering	11
4.2.1 Expositie Onder de Hoede van de Heer.....	11
4.2.2 Expositie Alta di Korsou	12
4.2.3 Cultureel Erfgoed in het Funderend Onderwijs	12
4.2.4 Krantenserie Cultureel Erfgoed	13
4.2.5 Publiciteit	13
4.3 Onderzoek.....	13
4.3.1 Archeologie.....	13
Werkgroep Archeologie	14
4.3.2 Antropologie.....	15
5. Huisvesting.....	16
6. Internationale Contacten.....	16
6.1 Museum Association of the Caribbean (MAC.)	17
6.2 IACA -Colombia	17
6.3 Dominicaanse Republiek	17
7. Mens en organisatie	17
7.1 Samenstelling Bestuur	17
7.2 Personeel en Medewerkers.....	18
7.3 Comité van Aanbeveling.....	18
7.4 Lidmaatschappen.....	19
8. Subsidiërende Instanties en fondswerving	19
8.1 Landsoverheid.....	19
8.2 Sponsors.....	19
8.3 Advieskosten:.....	20
9. Jaarrekening 2009	20
Bijlage: NAAM in de pers in 2009	

Voorwoord

Twee beleidsinstrumenten voor archeologie, de cultuur historische waardenkaart, een beleidsplan op Curacao, een internationaal seminar over wetgeving Cultureel Erfgoed in Caribisch perspectief, twee exposities, waarvan een opdragen aan de cultuurhelden pater Brenneker en Elis Juliana, een protocol met Bonaire en gezamenlijke uitvoer van de digitalisering van erfgoedcollectie, lezingen over culturele diversiteit en spiritualiteit, de publicatie *Altá i Santunan di Kòrsou* en de presentatie van de website Caribbean Cultural Heritage bepaalden het gezicht van NAAM in 2009.

Een centraal aandachtspunt in het afgelopen kalenderjaar was daarbij de staatkundige structuur en de aanstaande ontbinding van het Land Nederlandse Antillen en de gevolgen voor gemeenschappelijke zorgtaken. Om de positie van NAAM en de verschillende zorgtaken te bepalen is op 20 maart een expert meeting gehouden met vertegenwoordigers van alle Eilandgebieden en het Land. De resultaten daarvan zijn in de loop van het jaar aan alle vijf eilandsbesturen voorgedragen.

Het Eilandgebied St. Maarten verzocht medewerking voor de overdracht van de archeologische collecties die NAAM beheert voor het land.

Het project digitalisering van erfgoedcollecties kreeg een vervolg door de goedkeuring van het project fase 2, en de voorbereiding van een website van Caribische kroonstukken, dank zij de financiering van de Nederlandse Mondriaan Stichting. De samenwerking met het Monumentenbureau DROV is verstevigd en formeel vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst. Hierbij is het Verdrag van Malta op Curaçao institutioneel verankerd.

Internationaal was de stichting NAAM actief als bestuurslid van de *Museums Association of the Caribbean* (MAC), door deelname aan *International Association of Caribbean Archaeologists* (IACA) in Antigua en aan een workshop *Un Agenda para el Caribe*, een initiatief van Centro Leon, Santiago Dominicaanse Republiek en samenwerking met het Nederlandse Instituut van Slavernij en Erfenis, NiNsee.

De staf van de Stichting NAAM werkte met grote inzet. We zijn ook blij met de vele vormen van ondersteuning op vrijwillige basis.

Mijn dank gaat uit naar de grote inzet van alle bestuursleden. We zijn blij dat het bestuurslidmaatschap van Dr. Rose Mary Allen is verlengd.

Met allen heb ik op bijzonder constructieve wijze in dit tweede verslagjaar van mijn voorzitterschap samengewerkt. Met dit hele team hopen we ook in 2010 te kunnen blijven werken aan het veilig stellen en het uitbouwen van de taken ten behoeve van het cultureel erfgoed en wetenschap, ook in de nieuwe staatkundige structuur.

Drs. Lionel Janga , *voorzitter NAAM Foundation*

1. Inleiding

De opzet van het jaarverslag 2009 is aldus: In hoofdstuk 1 worden de visie en missie gepresenteerd. Deze worden in hoofdstuk 2 ingevuld aan de hand van het beleid en de beleidsontwikkeling. In de hoofdstukken 3 en 4 wordt verslag gedaan van de werkzaamheden. Die zijn onderverdeeld naar taken ten behoeve van collectie en beheer, onderzoek, educatie en kennisoverdracht in de vorm van exposities. In hoofdstuk 6 is aandacht voor internationale contacten en in hoofdstuk 7 komen de mensen en de organisatie aan de orde. Hoofdstuk 8 bestaat uit de Jaarrekening 2009. In de bijlage staat een bloemlezing van persberichten die tijdens het verslagjaar in de media verschenen is.

1.1 Visie en missie

De Stichting NAAM is als Nationaal Archeologisch-Antropologisch Museum van de Nederlandse Antillen (NAAM) op 26 maart 1998 door de Landsoverheid opgericht.

Bij het formuleren van de doelen is rekening gehouden met de realiteit van een land dat geografisch verspreid is over vijf eilanden, een koloniaal verleden heeft en een geschiedenis van slavernij en continue migratie. In overeenstemming met de veranderende rol van musea wereldwijd heeft ook NAAM als visie dat het meer is dan alleen een instelling voor het conserveren en tentoonstellen van het cultureel erfgoed, maar dat het ook en vooral bijdraagt tot het bevorderen van de historische bewustwording en de culturele identiteitsvorming van de bevolking van onze Caribische eilanden.

Het algemene doel van NAAM luidt daarom:

de verspreiding van kennis van de cultuurgeschiedenis en het culturele materiële en immateriële erfgoed van Bonaire, Curaçao, Saba, St. Eustatius en St. Maarten en het versterken van de culturele identiteit van de bevolking.

Naast traditionele taken zoals het beheer van archeologische en antropologische collecties, is er ook aandacht voor het in kaart brengen van bedreigde locaties, het (laten) uitvoeren van archeologisch en antropologisch onderzoek, het verzorgen van educatief materiaal voor lesprogramma's voor scholen en het adviseren van beleidsmakers over maatregelen voor behoud en verrijking van het culturele geheugen van onze bevolking.

Om de vernieuwing van de functie en inzichten zichtbaar te maken heeft het Algemeen Bestuur de inhoud van de M van NAAM veranderd en heet de stichting vanaf 2008 *National Archaeological-Anthropological Memory Management Foundation*, kortweg NAAM.

De filosofie van NAAM steunt daarbij op een aantal centrale conceptuele bouwstenen, te weten: cultuur, duurzame ontwikkeling, identiteit en cultureel erfgoed.

NAAM onderschrijft, in navolging van UNESCO (United Nations Educational, Scientific

and Cultural Organization), de volgende definitie van **cultuur**: ‘spirituele en materiële, intellectuele en emotionele kenmerken waarmee een samenleving of groep zich onderscheidt’. Naast kunstuitingen en letteren, gaat het daarbij om leefwijze, fundamentele mensenrechten, waardensystemen, tradities en geloofsovertuigingen. Internationale instanties benadrukken steeds meer het belang van cultuur als voorwaarde voor **duurzame ontwikkeling**. Bijzondere melding wordt gemaakt van de bepalende rol van cultuur voor de **identiteit** van een samenleving of een sociale groep, vooral voor gebieden, landen en bevolkingsgroepen in ontwikkeling.

Het **cultureel erfgoed** van een gemeenschap vormt een belangrijk onderdeel van haar cultuur. Onder cultureel erfgoed wordt verstaan de onvervangbare culturele voorwerpen en collectieve herinneringen van een gemeenschap als belangrijke bronnen voor de geschiedenis en de cultuur, in het bijzonder de identiteit van een gemeenschap.

Daarbij wordt steeds meer een expliciet onderscheid gemaakt tussen **materieel (tangible)** en **immaterieel (intangible)** cultureel erfgoed. Het materieel cultureel erfgoed is tastbaar en visueel, zoals gebruiksvoorwerpen, gebouwen, landschappen, constructies, symbolen en documenten die kenmerkend zijn voor de verschillende leefsferen en periodes van een gemeenschap. Onder immaterieel cultureel erfgoed wordt verstaan alle meer intellectuele, emotionele en spirituele bronnen voor de geschiedenis, cultuur en de ontwikkeling van de identiteit van een gemeenschap. Voorbeelden zijn taal, oriëntaties, verhalen, religie en gebruiken.

NAAM onderstreept die zienswijze en het belang om naast aandacht voor het tastbare cultureel erfgoed, ook aandacht te geven aan het immateriële erfgoed. In het verslag komt naar voren hoe dat in de loop van het kalenderjaar gedaan werd.

2. Beleid: erfgoed en identiteit in Caribisch perspectief

De werkzaamheden die NAAM in het verslagjaar 2009 voor het verwezenlijken van deze visie en doelen heeft verricht worden hieronder beschreven.

Expertmeeting: NAAM, after Constitutional Changes: De veranderingen in de staatkundige structuur en de gevolgen voor het beheer van het culturele erfgoed, de collecties, en antropologische en archeologische onderzoeksactiviteiten en de toekomst van NAAM zijn besproken op een zogenaamde expertmeeting op 20 maart. Daarvoor waren vertegenwoordigers van alle eilandgebieden aanwezig. Inzet was om te zorgen dat de zorgtaken van NAAM niet verdwijnen bij de splitsing van het land. Aan de orde kwam: de *state of art* van antropologie, door Rose Mary Allen en archeologie (Claudia Kraan) op de Nederlandse Antillen, wetgeving cultureel erfgoed (Iliana Pasman Schotborg), cultural resource management en wat dat betekent voor een instituut NAAM (Ieteke Witteveen). ‘De droom van NAAM is om als professionals in het hele gebied samen te werken en zo de opsplitsing in een Engels, Spaans, Frans en Nederlands Caribisch gebied te voorkomen,’ was de inzet van voorzitter Lionel Janga. Dat werd overgenomen in de resoluties samengevat door Charles Do Rego.

Daarin werd aangenomen dat alle eilanden het noodzakelijk vinden samen te blijven werken en de professionele relaties te handhaven en te versterken. Om dat gestalte te geven wordt voorkeur gegeven aan een gedeelde organisatiestructuur waarin NAAM zich profileert als Centrum voor Expertise van het Caribische Cultureel Erfgoed.

De resultaten zijn in de loop van het kalenderjaar in de vorm van het rapport *Safeguarding the Netherlands Antilles Cultural Heritage after the Constitutional Changes* aan de Centrale regering en de Bestuurscolleges van alle vijf eilandgebieden aangeboden (zie ook hoofdstuk 3).

Het hoogste orgaan van de stichting NAAM, het Algemeen Bestuur, bestaande uit vertegenwoordigers van de vijf eilanden van de Nederlandse Antillen, vergaderde daags na de expertmeeting op zaterdag 21 maart 2009 op Curaçao. Daarin is o.a. gesproken over de aanpak van de uitvoering van de resoluties en over de onkostenvergoeding die NAAM voor dienstverlening in rekening moet gaan brengen.

In het kalenderjaar is overleg geweest met alle vijf Bestuurscolleges van de Nederlandse Antillen over voortzetting van de samenwerking na 10 oktober 2010 en prioriteiten. Zie hierover meer in paragraaf 3.

2.1. Beleid en wetgeving

Om tot meer kennis over wetgeving voor de bescherming van het archeologische en antropologische erfgoed te komen organiseerde NAAM in 2009 een tweede seminar voor de Nederlandse Antillen en Aruba over Wetgeving Cultureel Erfgoed op de UNA. Inzet was om met overheidsinstanties en niet gouvernementele organisaties, met wetgevers en cultuurexperts samen te zorgen voor goede regelgeving voor het cultureel patrimonium voor het uiteenvallen van het land.

Ruim zestig personen, uit Curaçao, Bonaire, St. Maarten, Saba, St. Eustatius en Aruba, Puerto Rico, Trinidad en Nederland namen 18 juni 2009 deel aan het Seminar Wetgeving Cultureel Erfgoed in Caribisch Perspectief. De stand van zaken rond de implementatie van het verdrag van Malta in de lokale wetgeving was een speciaal aandachtspunt. Ook het uitwisselen van ervaring en kennis over wetgeving en aanverwante instrumenten ter bescherming van het cultureel erfgoed door de respectievelijke landen kwam hierbij aan bod. Een van de conclusies was dat het Verdrag van Malta als een goede kapstok voor alle Antilliaanse (ei)landen te gebruiken is, mits er bij de uitvoeringswetten ruimte is voor de eilandelijke realiteit, eigenheid en behoeften. Deze conclusie is ook overgenomen door de vertegenwoordiger van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

Het seminar is gefinancierd door de Directie Onderwijs, Cultuur en Sport, als voorbereiding op een Meldpunt Maritiem Archeologisch Erfgoed, als onderdeel van de Landsverordening Maritiem Beheer.

Daarnaast bracht NAAM op verzoek van het Bureau Buitenlandse Betrekkingen een advies uit over medegelding van de Nederlandse Antillen betreffende het UNESCO-verdrag inzake bescherming immaterieel cultureel erfgoed.

3. Interinsulaire samenwerking St. Maarten, Saba, St. Eustatius, Curaçao en Bonaire

Inzet was om het beleid, wettelijke kaders voor cultureel erfgoed en de beschikbare middelen goed op elkaar af te stemmen en om de onderlinge samenwerking veilig te stellen. Daarvoor bood NAAM mogelijkheid voor deelname aan het seminar wetgeving cultureel erfgoed en advisering, steun bij digitalisering van kroonstukken voor het komen tot een gezamenlijke website, deskundigheidsbevordering op het gebied van preventief conserveren, wetenschappelijk onderzoek op het gebied van cultuur, antropologie en archeologie; beleidsadviezen op het gebied van wetgeving voor cultureel erfgoed, Meldpunt Maritiem Beheer en het helpen toegankelijk maken van de collecties van het voormalige AAINA die NAAM beheert.

Daarvoor zijn er gezamenlijke projecten geïnventariseerd en voorgedragen. Deze zijn van te voren schriftelijk toegestuurd naar elk bestuurscollege. Daarop zijn uitnodigingen gevolgd voor presentaties.

Eilandgebied St. Eustatius

Op **St. Eustatius** vond op 13 mei de bijeenkomst plaats met het bestuurscollege, vertegenwoordigd door gezaghebber Hyden Gittens, gedeputeerde Roy Hooker en eilandsecretaris Willem Sanderse en voor NAAM Malvern Dijkshoorn-Lopes en Ieteke Witteveen. De wens is te blijven samenwerken op de voorgestelde projecten, NAAM is gevraagd de collecties te blijven beheren. Het Eilandgebied zal een besluit nemen over de te dragen onkosten van een vertegenwoordiger van St. Eustatius in het NAAM bestuur als het Land Nederlandse Antillen ophoudt te bestaan. Het Bestuurscollege liet weten ook prijs te stellen op adviezen en afstemming wat betreft wetgeving cultureel erfgoed. De archeoloog Grant Gilmore werd aangewezen als vertegenwoordiger van St. Eustatius op het seminar over Wetgeving Cultureel Erfgoed. Er werd uitgesproken dat er interesse is in deelname aan de website Caribbean Cultural Heritage. Ook mogelijke ondersteuning bij ontsluiten oral history tapes wordt op prijs gesteld. Daarnaast waren er gesprekken met staf en bestuur van de St. Eustatius Historical Foundation/ Museum, o.a. over het project digitalisering collecties oral history en met het bestuur en staf van SECAR, die nu een mooi eigen kantoor heeft. Het programma was voorbereid en begeleid door Malvern Dijkshoorn-Lopes en Siem Dijkshoorn.

De besprekingen op **St. Maarten** vonden op 14 mei plaats voorbereid door Alfonso Blijden. Er was een gesprek met het bestuurscollege, vertegenwoordigd door Gedeputeerden Sarah Wescott Williams, Maria Buncamper, Theo Heyligers, secretaris Claudette Forsyte-Labega en de archeoloog Jay Havisier. De gedeputeerden gaven aan de samenwerking ook te willen voortzetten. Er was op het Department of Culture een bijeenkomst met de partners cultureel erfgoed, St. Maarten Museum, SIMARC, Openbare Bibliotheek, onder leiding van directeur Neville York. Jay Havisier vertegenwoordigde St. Maarten op het Seminar Wetgeving Cultureel Erfgoed.

In september vond de overdracht plaats van een kanon en onderstel afkomstig van Fort Amsterdam, dat werd vervoerd door HS Pelikaan van de Koninklijke Marine. Zo werd het ook mogelijk de NiNsee's expositie 'Onder de Hoede van de Heer' in St. Maarten te laten zien.

Aan het eind van het kalenderjaar kwamen verzoeken voor advies binnen in verband met het afstemmen van archeologie beleid in relatie tot monumentenzorg.

Eilandgebied Saba

Op **Saba** verliepen het contact en de afspraken via bestuurslid Glenn Holm, die voor het gesprek met het Bestuurscollege medewerking kreeg van Eilandsecretaris Menno van de Velde. Er was op 15 mei een vruchtbaar gesprek met de gezaghebber Jonathan Johnson en gedeputeerde Bruce Zagers.

Er is daarna met Glenn Holm een inventaris gemaakt van de tapes van antropologisch onderzoek, waarvan er enkele vanuit St. Eustatius naar Saba zijn gestuurd en bewaard bij Will Johnson. Glenn Holm nam ook voor het Eilandgebied Saba deel aan het Seminar Wetgeving Cultureel Erfgoed.'

Eilandgebied Bonaire

Met **Bonaire** is in het verslagjaar intensief samengewerkt, met concrete resultaten .

Bestuurslid Alca Sint Jago had een stimulerende rol bij het bereiken van concrete afspraken en het tekenen van een Protocol met het Eilandgebied op 11 december. Daarvoor waren er twee werkbezoeken, op 12 - 13 oktober en op 20 november. Het tweede bezoek was om een concept Protocol voor samenwerking te bespreken met het Bestuurscollege.

Dat is op 11 december ondertekend. Met SKAL, Servisio di Kultura, Arte i Literatura, werd gewerkt aan de digitalisering van de erfgoedcollecties. Directeur Hubert Vis kwam rond met de financiering van de eigen bijdrage. Ook creëerde SKAL voorwaarden voor het van start gaan van het digitaliseringproject bij SKAL. Het NAAM team gaf daarvoor bij SKAL een cursus voor stafleden en vrijwilligers.

De Monumentenverordening waarover eerder overleg was met Bert Nijland (JAZ) en Alca Sint Jago (DROB) in verband het Verdrag van Malta is op 4 december vastgesteld.

Eilandgebied Curaçao

In het verslagjaar hield NAAM uitgenodigd door Gedeputeerde van Onderwijs en Cultuur, mevr. Marilyn Alcalá Wallé op 11 februari een presentatie voor het Bestuurscollege over het beleidsplan *Maneho di Arkeologia* van Curaçao. Ook is bij die gelegenheid gesproken over de positie van NAAM in het Land Curaçao, over het beleid voor cultureel erfgoed in het algemeen en het belang van antropologie. Dat waren constructieve gesprekken.

Na drie jaar voorbereiding werd 4 juni officieel twee beleidsinstrumenten voor beheer Cultureel Erfgoed overhandigd aan de Curaçaose regering: *Mapa di Balor Kultural Históriko di Korsou*, de cultuurhistorische waardenkaart van Curaçao.

De Mapa is een resultaat van samenwerking van NAAM en het Bureau voor Monumenten en Archeologie (BMA) van de Gemeente Amsterdam en het vormt een integraal onderdeel van de beleidsnota *Maneho di Arkeologia* Curaçao, dat vorig jaar

opgesteld werd op verzoek van de gedeputeerde van Onderwijs en Cultuur, Gedeputeerde M. Alcalá Wallé. Hoofd Archeologie BMA Prof. Dr. Jerzy Gawronski was daarbij aanwezig, evenals Lionel Janga als hoofd van DROV. Voor het Eilandgebied Curaçao is gewerkt aan een voorstel voor het bijstellen van de Monumenteneilandsverordening in overeenstemming met deze wetgeving. Dat gebeurt in nauw overleg met het Monumentenbureau DROV.

In het verlengde daarvan tekenden DROV en NAAM op 2 juni een Convenant voor een taakverdeling. Een concept daarvan was in 2008 voor goedkeuring gestuurd aan de Gedeputeerde van de Dienst Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting en de gedeputeerde van Cultuur.

Bij de voorbereiding van de samenwerkingsprojecten is ondersteuning ontvangen van de Eilandelijke Dienst *Servisio di Kultura i Edukashon*.

Het Eilandgebied Curaçao heeft in 2010 NAAM een subsidie toegekend van Naf. 50.000 voor het bewaren en toegankelijk maken van collecties. Ook was er financiële ondersteuning voor de expositie over slavenbrieven, 'Onder de Hoede van de Heer'. Die zijn toegekend als deelnemer in het lokale platform voor Slavernij.

4. Uitvoerende werkzaamheden 2009

4.1 Collectiebeheer

Er is verder gewerkt aan de registratie en digitalisering van de ruim 15.000 artefacten, die NAAM beheert c.q. in eigendom heeft. Er was een bezoek aan musea die artefacten van NAAM in bruikleen hebben, er is gekeken naar de verdere opbouw van het depot en hoe dat te verbeteren. Er kwam een concept plan *Museum Emergency Preparedness & Recovery*, klaar. Dat is opgesteld door Liza Francisco.

In het kader van de 'Ontmanteling' van het land Nederlandse Antillen is het projectplan *Van Antonius van Koolwijk tot Archeologische Werkgroep, een voorstel tot inhoudelijk toegankelijk maken van de archeologische collectie van NAAM*, dat Claudia Kraan in 2008 opstelde, uitgebreid met het toegankelijk maken van de antropologische collectie. Dit nieuwe projectplan is onder de naam *Beheer Archeologische en Antropologische Collecties NAAM* in september 2009 bij Regeling Kultura via de Mondriaan Stichting ingediend. Er is financiering toegezegd voor twee jaar in plaats van de aangevraagde drie jaar. Het project is teruggebracht tot het analoog en digitaal toegankelijk maken van de NAAM collecties. Hieruit zal ook voor beide disciplines een acquisitie- en ontzamelingsbeleid vloeien. Na afloop van dit project zal alle informatie en objecten/vondstmateriaal goed beschikbaar en toegankelijk zijn voor verder onderzoek. In 2010 zal structureel met dit projectplan gestart worden. Er is in 2009 al een eerste begin gemaakt wat betreft de archeologische collecties.

Voor een Veiligheids en Risicoanalyse kreeg NAAM een bedrag van Naf. 16.664,- toegezegd van het Mondriaan Stichting. De uitvoering zal in de eerste helft van 2010 door MUSECO (Museum Security Consultancy) gedaan worden.

4.1.2. Depot

Sinds 2008 beschikt het NAAM over een nieuw depot. De ruimte is verdeeld in twee niveaus, een begane grond en een verdieping. Dit depot is een grote verbetering met

betrekking tot de situatie voordat het NAAM beschikte over een depot. Desondanks vertoont het depot een aantal defecten; het is ook te klein. Deze defecten zijn beschreven in het "Adviesrapport Collectiebeheer NAAM d.d. 16 juni 2008". Om tot een grotere en meer optimale ruimte te komen is er gewerkt aan een projectdossier. Dat is als onderdeel van het project Beheer Archeologisch en Antropologische Collecties NAAM (2009), als fase 2 zonder succes ingediend bij de Nederlandse Regeling KulturA. In 2010 wordt naar andere financieringsbronnen gezocht. Het eilandgebied Curaçao heeft geld beschikbaar gesteld voor het huren van een ruimte op het industrieterrein van Curinde.

4.1.3 Registratie en Digitalisering Cultureel Erfgoed The Museum System

Voor de nauwkeurige en eenduidige registratie en beschrijving van de museale collecties maakt de stichting NAAM sinds 2002 gebruik van het softwareprogramma The Museum System (TMS).

Voor de digitalisering en het toegankelijk maken van erfgoed collecties van de Nederlandse Antillen is extra financiële ondersteuning en menskracht nodig. Daarvoor is het project Digitalisering *Cultureel Erfgoed Collecties Antilliaanse Musea ontwikkeld*. De Mondriaan Stichting subsidieerde in 2007 het eerste deel van fase 1 met een voorschot van 25.000 Euro. De tweede helft van 50% werd eind 2008 gestort. Tevens is het project voor de fase 2 goedgekeurd. Daarvoor is al een voorschot van 16.350,00 Euro ontvangen.

Besloten is, dat het project op twee sporen verder gaat: een voor de registratie en digitalisering, waaraan NAAM en het Bonaire Museum nog behoefte aan hebben, het tweede spoor is een website met kroonstukken van de Cariben, waaraan meerdere partners kunnen meedoen.

Als coördinator van het project digitalisering fase 1 en 2 werd de antropologe Liza Francisco aangetrokken. Voor de uitvoering deed NAAM een beroep op vrijwillige medewerkers: 14 personen reageerden op de advertentie. Zij volgden vervolgens een training registratie en digitaliseren verzorgd door collectiebeheerder Lida Pandt. Mede dank zij deze groep gemotiveerde vrijwilligers kreeg het project '*Digitalisering Cultureel Erfgoed Nederlands Caribische Gebied*', sinds april vaart en werd het streefgetal van 2000 objecten gehaald.

Website Caribbean Cultural Heritage

S.A.L. Mongui Maduro Library & Museum, Bonaire Museum en NAAM gaven op 25 november het startsein voor de website Caribbean Cultural Heritage. Deze nieuwe website is bestemd om kroonstukken van elk museum en erfgoedinstuties ten toon te stellen.

Het is, na het voltooien van de pilotfase in 2010, bedoeld voor alle musea en instanties die kroonstukken van de Caribische regio hebben en beoogd daarbij de fragmentatie van geografische, culturele en linguïstische barrières zicht op het culturele erfgoed van elk (ei)land van de Cariben te geven. Ook instituten met Caribische collecties buiten de regio zijn welkom. De website is te zien <http://www.caribbeanculturalheritage.org> De financiering wordt voor de eerste fase mogelijk gemaakt door de Mondriaan Stichting.

4.1.5 Bruikleen

Voorwerpen uit de NAAM-collectie worden ter beschikking gesteld aan exposities van andere musea en instanties. In het verslagjaar is er gewerkt aan de bruikleenovereenkomst met Carmabi. Het betreft een bruikleen van 296 objecten ten behoeve van een nieuw museum in Landhuis Savonet.

De NAAM verleende in 2009 kortlopende bruikleencontracten aan Amigoe N.V. voor een expositie in Villa Maria, een deelcollectie van archeologie van Columbusstraat, in het Joods Cultureel Historisch Museum, aan de Openbare Bibliotheek van Curaçao. De overige aanvragen betreffen korte bruiklenen, vooral in het kader van de Siman di Kultura en Kulturismo.

4.1.6 Verzamelen

Het verzamelbeleid van de stichting NAAM bestaat nog uit algemene criteria dat de collectie herkenbaar moet zijn als nationaal cultureel erfgoed. Zeker zolang niet een goed en volledig overzicht voor handen ligt.

Wel worden regelmatig collecties aangeboden. De volgende schenkingen werden in het verslagjaar geaccepteerd:

- Twee hoedenmallen van de heer Ben Smit.
- Koffiemolen van de heer Joe Eustatia
- van mevrouw Cor Jansen-van Heeswijk is geschonken: twee nog onbekende kunstwerken van Nepomuceno ; een ongepubliceerd boekje van de hand van pater Brenneker; een enveloppe met "Spreekende prenten" en een tekening, eveneens van Brenneker. Het boekje met de titel *Klooster zonder muren* is door Brenneker zelf getypt en later handmatig van correcties voorzien. Een 'Nepomuceno' stelt pater Brenneker voor, gezeten aan een soort kathedraal, het andere Jezus met het kruis op de schouder.

Overdracht artefacten St. Maarten op verzoek van het Eilandgebied St. Maarten. NAAM beheert collecties van het land, een erfenis van de voorganger van NAAM, AAINA. In het kader van de voorbereiding van de overdracht van collecties van het land St. Maarten zijn artefacten afkomstig van Fort Amsterdam overgedragen. De overdracht van overige archeologische artefacten zal plaatsvinden als de Minister dat na juridisch advies goedkeurt.

4.2 Educatie, onderzoek en deskundigheidsbevordering

4.2.1. Expositie Onder de Hoede van de heer

In samenwerking met het Nationaal instituut Nederlands slavernijverleden en erfenis (NiSee) een expositie over het slavernijverleden van Suriname met speciale aandacht voor de schriftelijke erfenis van marrons (gevluchte slaven) getiteld "Onder de hoede van de Heer".

De opening van de expositie was op 22 mei, aan de vooravond van de Dia di Afrika (25 mei) en duurde drie (3) maanden. De expositie bestaat voornamelijk uit brieven afkomstig uit het binnenland van Suriname van de periode na 1791. Deze brieven worden voor het eerst op Curaçao tentoongesteld en zijn geschreven door bekeerde

marrons die hulpprediker zijn geworden. De antropologe Maria Reinders-Karg, is de samensteller van de tentoonstelling en educatief materiaal. Voor studenten en leerlingen is er gedurende de expositie een mooie speurtocht gemaakt waarbij leerlingen de situatie van bekering en van de marrons in Suriname en Curaçao met elkaar kunnen vergelijken. Het educatieve materiaal werd ontwikkeld door Eddy Baetens en Andre Rancuret. Staflied Ilse Constancia coördineerde deze activiteit.

4.2.2 Expositie *Altá di Korsou opgedragen aan pater Brenneker en Elis Juliana*

De kerncollectie van NAAM wordt gevormd door de religieuze collectie, onderdeel van de collectie Brenneker/Juliana. Deze bestaat uit 550 items.

Op 17 september is de expositie 'Altá di Korsou' officieel geopend. In deze expositie staat religiositeit centraal. In de vorm van drie altaren geïnstalleerd door de Curaçaose kunstenaar Tirzo Martha zijn een groot aantal artefacten verwerkt uit de religieuze collectie van Pater Paul Brenneker en Elis Juliana. Voor deze gelegenheid is ook een speciale publicatie verschenen: "*Altá i Santunan di Korsou. Pa honra Paul Brenneker i Elis Juliana*" van de hand van I. Witteveen en teksten van Bob Harms.

Voor de scholen werd een Educatief programma ontwikkeld waar vierhonderd scholieren aan deelnemen.

Tijdens de Siman di Kultura waren dat o.a. St. Albertus College met 60 leerlingen, Oranje school, 55 leerlingen, De Springplank 60 leerlingen.

In november en december Rosa de Lima Collega, 20 leerlingen, dinsdag 24 november, Franciscus College, 60 leerlingen, San Martinus de Porres, 39 kinderen.

De coördinatie was in handen van drie vrijwillige medewerkers Niels Augusta, Karin Plas en Maira Floris.

Patio Brenneker/Juliana

Op voorspraak van vrienden van Pater Brenneker en Elis Juliana is anderhalf jaar geleden het verzoek gedaan aan APNA om de patio in het NAAM-gebouw, ook bekend als Oude Leeszaal, te wijden aan deze cultuurhelden. Dat verzoek werd in dit kalenderjaar ingewilligd en er kwam een mooie herdenkingssteen, ontworpen door Papy Adriana bij, met tekeningen van Philip 'Fifi' Rademakers. Daarmee is de patio van het gebouw aan de Johan van Walbeekplein op 17 september officieel aan deze pioniers opgedragen. Dat gebeurde in een feestelijk eerbetoon waarbij Elis Juliana en zijn familie en de vrienden van Brenneker en Juliana, waaronder die van de stichting Pam pa mi Ruman en Fundashon Zikinza aanwezig waren.

De expositie, de publicatie zijn o.a. gesponsord door het Prins Bernard Cultuurfonds en APNA. Het eerbetoon en de inwijding van de patio Brenneker/Juliana is gesponsord door APNA. Het eerbetoon was niet mogelijk zonder de inzet van Diane Henriquez, Lucille Berry-Haseth, Emy Maduro en Angelo Virginie.

4.2.3 *Cultureel Erfgoed in het Funderend Onderwijs*

'Van Tijd tot Tijd/ Tempu Tempu' is een lessenserie op het gebied van cultureel erfgoed, ontwikkeld door de stichting NAAM in opdracht van Servisio di Enseñansa en gefinancierd door Usona en is bestemd voor leerlingen van cyclus twee van het funderend onderwijs. De tweede cyclus is voor de leeftijd van 9 tot 12 jaar. Het

lespakket is uitgebracht in het Nederlands ('van Tijd tot Tijd') en in het Papiamentu ('Tempu Tempu'). In 2007 hebben alle groepen 5 en 6 op Curaçao, met medewerking van Fundashon Material pa Skol en Bonaire het lespakket al gekregen. Vanaf september 2008 is de lessenserie ook verspreid onder de achtste groepen.

Om te evalueren hoe de lessenserie tot nu toe wordt gebruikt en ervaren, is eind 2008 begin 2009 een onderzoek uitgevoerd door twee stagiaires van de opleiding Erfgoed specialist aan de Amsterdamse Hogeschool voor Kunst in opdracht van NAAM. De voornaamste bevindingen zijn dat ongeveer 50% van de leerkrachten van de 48 scholen die op Curaçao de lessenserie ontvingen met de serie gewerkt heeft en zijn positief. De leerkrachten geven aan uit te kijken naar een vervolgsérie. De evaluatie werd begeleid door de onderwijsdeskundige Eddy Baetens.

4.2.4 Krantenserie Cultureel Erfgoed

De verschillende aspecten van het culturele erfgoed van de Antillen werden ook in het verslagjaar belicht in de tweemaandelijks serie over het Cultureel Erfgoed in drie lokale kranten: *Amigoe* (Nederlandstalig), *Extra* (Papiamentstalig), *The Daily Herald* (Engelstalig). Hierbij werd dit kalenderjaar o.a. aandacht gegeven aan Indigo bakken (A. Rancuret), de erfenis van Elis Juliana en pater Brenneker, (I. Witteveen) de rol van Musea in de Cariben, (Ch. do Rego) en Knipforten (F. van der Hoeven).

4.2.5 Publiciteit

De activiteiten van de stichting NAAM kregen royale aandacht van de media op alle vijf eilanden. Bijlage 3 is een bloemlezing uit de krantenberichten.

4.3 Onderzoek

Onderzoek is van groot belang voor kennis over de collecties, voor verrijking van het collectieve geheugen en om zo verantwoord mogelijk inhoud te geven aan de educatieve taken. Maar onderzoek is ook onontbeerlijk voor het verder ontwikkelen en bijstellen of vernieuwen van de visie op cultuur, culturele ontwikkeling en identiteit. De stichting NAAM heeft zich in 2008 er voor uitgesproken om voorwaarden te creëren voor antropologisch en archeologisch onderzoek.

In het verslagjaar waren er op dit gebied de volgende activiteiten.

4.3.1 Archeologie

Algemeen

De Landsoverheid honoreerde in april 2008 het verzoek van de stichting NAAM met de benoeming van een archeoloog, in de persoon van Claudia Kraan. Ze is in Landsdienst en uitgeleend aan NAAM tot de opheffing van het Land Nederlandse Antillen.

In 2009 is er behalve door haar door meerdere mensen gewerkt aan archeologie door middel van bijvoorbeeld inspecties en ondersteuning bij de vondstverwerking.

Het werken aan de database onder de waardenkaart, de Mapa Kultural Historiko di Korsou, is ook dit jaar voortgezet. Er is onder andere nieuw digitaal kaartmateriaal toegevoegd zoals de bodemkaart en de vegetatiekaart. Een eerste aanzet is gedaan voor de aanleg van een projectlaag waarin alle ooit uitgevoerde archeologische onderzoeken en adviezen zullen worden ondergebracht. Deze werkzaamheden zullen

in 2010 doorlopen.

Veldwerk

Begin 2009 heeft een inventariserend archeologisch veldonderzoek plaatsgevonden op Isla de Yerba (Spaanse Water). Dit onderzoek is uitgevoerd in goede samenwerking met de opdrachtgever in het kader van de zogenaamde 'Malta archeologie'. Een deel van de aangetroffen vindplaats zal in de loop van 2010 worden opgegraven.

Dit jaar zijn ook de inspecties voortgezet door de Archeologische Werkgroep en de archeoloog van NAAM. Sinds een aantal maanden is Rudsel Vanblarcum, inspecteur van het Monumentenbureau van DROV, ook betrokken bij de inspecties. Dit komt de nauwe samenwerking met het Monumentenbureau ten goede.

Daarnaast kwam er een Projectplan Referentiecollecties: *Welke schelp is dit? Aanleg, beheer en toegankelijkheid van referentiecollecties*. De referentiecollectie voor schelp en koraal werd in 2009 voltooid.

Werkgroep Archeologie 2009

De *Werkgroep Archeologie* bestaat uit personen die vanuit hun functie en/of deskundigheid een bijdrage leveren aan het behoud en beheer van het archeologisch erfgoed. Deze groep bestaat uit: L. Janga (DROV), G. Jonkhout (Monumentenbureau DROV), A. Rancuret en J. Da Camara (beiden van de werkgroep Rotstekeningen), E. Baetens (geograaf), F. van der Hoeven (STIMANA), F. Chumaceiro, L. Pors (Carmabi), E. Sussenbach (GIS4C BV), A. Victorina (studente archeologie), Charles do Rego en I. Witteveen (antropoloog, NAAM). Dit jaar is de werkgroep uitgebreid met Rudsel VanBlarcum, inspecteur van het Monumentenbureau DROV.

Leden van de Werkgroep Archeologie hebben dit jaar een groot aantal inspecties uitgevoerd. Er is met name aandacht besteed aan forten en ruïnes die onder andere op de Werbata kaart aangegeven staan. Deze locaties zijn bezocht en met GPS ingemeten. Ook de staat en of er überhaupt nog resten aanwezig waren, is bekeken en gerapporteerd. Andere inspecties zijn uitgevoerd met een focus op terreinen die door ontwikkeling bedreigd worden, zoals Weichi, of waar in het verleden indianen hebben gewoond. Alle informatie uit de inspecties is of wordt in de *Mapa* verwerkt om deze steeds nauwkeuriger te maken. Ook is het zo dat voortvloeiend uit de inspecties voorstellen zijn gedaan voor bescherming van bepaalde monumenten.

Daarnaast was de werkgroep actief met het informeren van de archeoloog over archeologische vindplaatsen en eventuele aantastingen van terreinen.

4.3.2 Antropologie

In het kalenderjaar is de behoefte aan antropologie beoefening tijdens de expertmeeting in een kader gezet door de antropologe en bestuurslid Dr. Rose Mary Allen. Ze gaf een aanzet over het belang en de noodzaak van antropologie en welke rol kan het spelen als bindende factor tussen de eilanden van Dutch Caribbean in regionaal perspectief. De toegevoegde waarde van antropologie is de cruciale rol van cultuur in

de ruimste zin van het woord. Antropologie draagt bij aan belangrijke discussies als cultureel diversiteit en multi etniciteit, sociale veranderingen, identiteit en nationbuilding en pluralisme. Ook ontbreekt het aan vergelijkend onderzoek van de zes eilanden, terwijl er wel een gedeelde geschiedenis, met onderlinge migratiestromen en met komst van nieuwe migranten uit o.a. de Dominicaanse Republiek, Haïti, Jamaica, China, Colombia e.a.

Al vooruitlopend op een beleidsplan antropologie waren er in 2009 de volgende initiatieven:

Project Places of Memory

Vanuit de Museums Association of the Caribbean (MAC) is er in 1999-2001 op initiatief van UNESCO een inventarisatie gemaakt van de historisch culturele locaties van de Trans Atlantic Slave Route. Om dit project te continueren en publiek te maken startte MAC een project om per (ei)land een educatief boekje te maken over deze sites, om die uiteindelijk te bundelen in een Caribische publicatie. In dat kader gaf NAAM in 2008 de antropologe Liza Francisco de opdracht om hiervoor een eerste concept te maken. In 2009 is dit initiatief in projectvorm gepresenteerd aan de Curaçao Tourist Board en fondsorganisatie AMFO. Het project sluit aan op projecten in het kader van duurzame ontwikkeling en armoedebestrijding. Het beoogt betrokkenheid vanuit de buurt bij het eigen cultureel erfgoed. Er kwam vooralsnog geen financiering voor.

Lezingen Caribische antropologie

In het kader van bevordering van Caribische antropologie werden in samenwerking met de Universiteit van de Nederlandse Antillen twee lezingen gehouden.

De eerste was van de antropoloog Francio Guadeloupe, die op 7 mei sprak over *Multiculturaliteit, nation building en identiteit*.

De tweede lezing was op 20 mei en werd gegeven door Artwell Cain, directeur van het Nationaal Instituut Nederlands Slavernijverleden en Erfenis, NiNsee. Hij sprak over *Ambiguous Citizenship as impediment to Social Mobility in the Netherlands: The Case of Surinamese, Arubans and Antilleans*.

De twee andere lezingen waren rondom de expositie Alta di Kòrsou, opgedragen aan culturele pioniers Paul Brenneker i Elis Juliana. De eerste vond op 15 oktober plaats.

Pacheco Statie sprak over *E lugá ku e vudu o kulto di misterio tin na Kòrsou*. De lezingcyclus wordt ingeleid door de antropoloog Dr. Rose Mary Allen.

De tweede lezing werd verzorgd door Roberto 'Bob' Harms die op 8 december sprak over *Afrikaanse geesten achter katholieke maskers*.

Overige activiteiten in samenwerking met collega organisaties.

NAAM nam deel aan de voorbereiding en uitvoering van de Dia di Museo, dit jaar bij het Joods Historisch Museum.

Een nieuwe initiatief was de viering van Dia di Afrika 25 mei, gecoördineerd door staatssecretaris Alex Rosaria. Met medewerking van o.m. Openbare Bibliotheek, UNA en NAAM ondersteunde met faciliteiten de Fundashon Rehabilitashon di Tula met de voorbereiding en uitvoering van een studiedag op 3 oktober. Rond de Tula herdenking vond er de presentatie van de publicaties plaats: Tula, een bundel lezingen van NiNsee en Slavery and Resistance in Curaçao, van de auteurs Lionel Janga en Charles Do Rego.

NAAM houdt ook de verkoop administratie bij als ondersteuning. NAAM neemt ook deel aan het nieuwe Shared Heritage Platform Dutch Caribbean.

Een andere activiteit is deelname aan de UNESCO nominatie Commissie Western Curaçao gecoördineerd door DROV.

Met de Universiteit van de Nederlandse Antillen zijn een drietal lezingen gehouden en afspraken gemaakt met de interim Rector Magnificus.

Daarnaast werd contact onderhouden met de musea van alle eilanden, ook met Carmabi.

5. Huisvesting

Gebouw Johan van Walbeeckplein

NAAM prijst zich gelukkig met de huisvesting in het monumentale pand aan het Johan van Walbeeckplein 13 (de voormalige "leeszaal").

Extra Depot

Sinds augustus 2008 huurt NAAM een extra depotruimte van 235 M2 bij Curinde. Dat contract gold voor het hele jaar 2009.

6. Internationale Contacten

In de loop van het verslagjaar is er samenwerking geweest met de volgende landen/organisaties.

Koninkrijk

Amsterdam

Samenwerking met Bureau Monumenten en Archeologie Amsterdam werd voortgezet en de eerste fase werd met de voltooiing van de Beleidsnota Archeologie, de Mapa en Beleidskaart afgerond. Op voorspraak van Dr. Jerzy Gawronski zorgde de gemeente Amsterdam voor een analoge Wandkaart die is overhandigd aan de instanties die verantwoordelijk zijn voor ruimtelijke ordening. De samenwerking is geëvalueerd en vernieuwd bij de ontmoeting met de buitenland secretaris Gerard Pieters, beleidsmedewerker van de burgemeester Maria Cuartas-de Marchena en Wethouder Freek Ossel op 25 augustus.

Daarbij zijn nieuwe afspraken gemaakt tussen NAAM, DROV en de gemeente Amsterdam.

Aruba: ter gelegenheid van de officiële opening van Museo Arqueologico Nacional Aruba (NAMA) en de Koninkrijksspelen brachten Alca Sint Jago en Ieteke Witteveen een werkbezoek aan Aruba, 25-29 juli 2009.

Er zijn gesprekken gevoerd en afspraken gemaakt met de collega's van het NAMA, met het Museum van Volkenkunde Leiden, over de collectie artefacten van de Antillen in Leiden, met de Biblioteca Nacional Aruba in verband met Dutch Caribbean Heritage Platform, dat NAAM samen met het Nationaal Archief Nederlandse Antillen initieerde. Er waren ontmoetingen met Minister Plasterk, Ron Reeder, senior policy advisor, Ministerie OC&W, met staatssecretaris Blijkerk, met Minister Leeflang. De twee

ministers ontvingen de resultaten van de Expert Meeting van NAAM. Er was een workshop over Heritage Management . Ook was er een ontmoeting met Nederlandse consultants betrokken bij de Koninkrijksspelen, met collega's van St. Maarten en Bonaire.

Samenwerking met NiNsee

In het kader van de samenwerking met NiNsee ondersteunde NAAM de werkzaamheden van de Fundashon Rehabilitashon Tula, presentatie en de verkoop van de publicatie Tula. Er werd afgesproken met de directeur Artwell Cain dat NAAM het institutionele contact is voor NiNsee in de Dutch Caribbean.

6.1. Antigua: Museum Association of the Caribbean (MAC) Antigua

Het bestuur van de Museums Association of the Caribbean (MAC) vergaderde op 27 juni in Antigua. De algemene vergadering was van 30 november tot 3 december in Barbados. Door ziekte werd deze slechts deels, via Skype, bijgewoond. Een van de grote projecten die in 2009 werd voorbereid is de cursus Museums Emergency Programme, aangeboden door ICOM. De verwachting is dat dit in 2010 wordt uitgevoerd.

International Association Caribbean Archaeology (IACA) hield een XXIII congres in **Antigua**. NAAM nam deel in de persoon van I. Witteveen. Zij presenteerde in de paper *The Cultural Heritage Map of Curaçao*. Bij deze gelegenheid is ook een samenwerking getekend tussen MAC en IACA voor het inventariseren van Caribische collecties buiten de regio.

6.2 Colombia

Er was een overleg in Cali, Colombia op de Universidad del Valle over een onderzoeksproject *From Curaçao tot the Caribbean in Colombia: the Dutch Slave Trade. Crossing Point between South America and the Caribbean*, in samenwerking met NiNsee.

6.3 Dominicaanse Republiek

In het weekend van 30 en 31 oktober was er een expertmeeting onder de naam 'Una agenda para el Caribe', waarvoor I. Witteveen was uitgenodigd.

7. Mens en organisatie

7.1 Samenstelling Bestuur

Het Algemeen Bestuur van de Stichting NAAM, het hoogste bestuursorgaan bestaat uit vertegenwoordigers van alle vijf eilanden van de Nederlandse Antillen.

De samenstelling is als volgt:

De heer Lionel Janga, voorzitter (Curaçao)

De heer Florentino (Boy) Overman, penningmeester, (Curaçao)

Mevrouw Alca Sint Jago, secretaris (Bonaire)

De heer Charles Do Rego, waarnemend secretaris (Curaçao)

Mevrouw Rose Mary Allen (Curaçao)

De heer Alfonso Blijden (St. Maarten)
De heer Glenn Holm (Saba)
Mevrouw Malvern Dijkshoorn-Lopes (St. Eustatius)

Het Algemeen Bestuur kwam in het verslagjaar een keer bijeen, en wel op zaterdag 21 maart in Curaçao.

Het dagelijkse bestuur vergaderde 7 maal. Het Eilandgebied Bonaire (DROB) stelde mevr. Alca Sint Jago ter beschikking voor het bijwonen van de vergaderingen van het NAAM bestuur als secretaris.

7.2 Personeel en Medewerkers

Het personeel van de Stichting NAAM werd in het verslagjaar gevormd door:

Mw. I.A.M. Ieteke Witteveen, directeur
Mw. M.A.C. (Lida) Pandt, collectiebeheerder
Mw. Ilse Constanca, administratief medewerker
Mw. Claudia Kraan, archeoloog
Mw. Liza Francisco, antropoloog (projectbasis)

Op projectbasis: Eddy Baetens en Runar Rojer is systeembeheerder. De vertalingen werden in het verslagjaar voortvarend verzorgd door mevrouw Lucille Berry-Haseth, de heer Eduardo Wout en mevrouw Grace Jonkhout. NAAM heeft in het dagelijkse werk ondersteuning van een vast team van de volgende vrijwillige medewerkers: mw. Greta Stacie, dhr. Niels Augusta, mw. Emy Maduro, mw. Glenda Bonevacio, mw. Maira Flores, dhr. Irwin Bernadina, dhr. Max Maria, mw. Karin Plas, mw. Hetty Braat, mw. Josette Vos, mw. Christa Weijer, dhr. Peter Eikelenboom, dhr. Matieu van Bebber.

7.3 Comité van Aanbeveling

Voor de realisatie van haar plannen kan de stichting NAAM advies vragen bij leden van een Comité van Aanbeveling, waarvan de leden uit zowel de Nederlandse Antillen als Nederland afkomstig zijn.

Comité van Aanbeveling in de Nederlandse Antillen:

De heer L. Capriles, ex-president Maduro & Curiel's Bank N.V.
De heer O.F. Cuales MBA, directeur Radio Z-86.
De heer E.J.M. Mendes de Gouveia, voormalig Directeur Bureau Buitenlandse Betrekkingen Nederlandse Antillen.
De heer E.A.V. Jesurun, oud Gevolmachtigd Minister van de Nederlandse Antillen.
De heer prof. dr. A.F. Paula, oud rector magnificus Universiteit en oud Minister-President van de Nederlandse Antillen.
De heer drs. R.F. Piaternella MBA, oud Gevolmachtigd Minister van de Nederlandse Antillen en oud Minister van Economische Zaken van de Nederlandse Antillen.
Mevrouw mr. A.P. van der Pluijm-Vrede, notaris.
De heer ir. J.H. de Sola, directeur Curaçao Management Consultants N.V.
De heer prof. ir. C. Weeber, voormalig hoogleraar Technische Universiteit Delft.

Comité van Aanbeveling in Nederland:

De heer prof. dr. G.J. Oostindie, directeur Koninklijk Instituut voor Taal-, Land- en Volkenkunde te Leiden, hoogleraar Universiteit Utrecht.

De heer prof. dr. H.M. Pinedo, hoogleraar Vrije Universiteit Amsterdam.

De heer ir. G.R. Wawoe, lid van de Raad van State van het Koninkrijk.

7.4 Lidmaatschappen

Stichting NAAM is actief lid van de Association of Museums and Cultural Heritage Curaçao en de Museums Association of the Caribbean (MAC), IACA, International Association for Caribbean Archeology en lid van de Nederlandse Museumvereniging, de International Council of Museums (ICOM).

8. Subsidiërende Instanties en fondswerving

Door het tekort aan financiële middelen, mede door kortingen op subsidies en het ontbreken van reguliere fondsen voor culturele projecten, ging er ook dit jaar veel tijd zitten in het zoeken naar bronnen voor de uitvoering van projecten. Dit jaar wederom niet zonder resultaat. Daarvan hieronder een verslag.

8.1 Landsoverheid

Bij de oprichting van de stichting NAAM is door de Raad van Ministers geaccordeerd dat er jaarlijks een bedrag van ANG 583.600,- zou worden gefinancierd om zo te garanderen dat de stichting NAAM de taken ten behoeve van het behoud van het culturele erfgoed van de Nederlandse Antillen naar behoren kan uitvoeren (besluit 20 mei 1997).

Dat jaarlijkse bedrag is teruggebracht tot het huidige bedrag van ANG 335.300,- voor de jaren 2004 tot en met december 2009.

Eilandgebied Curaçao

Er is een eenmalige subsidie toegekend van NAG 50.000,- ten behoeve van depotruimte en collectiebeheer.

8.2 Sponsors

Naast de overheidssubsidie kon NAAM dit jaar rekenen op financiële en andere vormen van medewerking. Deze financiële bijdragen zijn geormerkt voor projecten:

- Mondriaan Stichting, voor het project Digitalisering Cultureel Erfgoed fase 1 en 2 en project Veiligheids en Risico analyse.
- Prins Bernard Cultuurfonds: *Altá i Santunan di Kòrsou* en de expositie *Altá di Kòrsou*

Daarnaast wordt NAAM gesteund door Aqualectra, APNA en door donaties in de vorm van goederen, door een anonieme sponsor en door vele personen die zich inzetten zonder betaling.

Voor de financiële - administratieve verantwoording van de besteding van deze gelden verwijzen wij naar de Jaarrekening 2009 (hoofdstuk 9) dat werd gecontroleerd door de accountant van de stichting NAAM, De Paus & Vesseur.

8.3 Advieskosten

Begin 2009 heeft een inventariserend archeologisch veldonderzoek plaatsgevonden op Isla de Yerba (Spaanse Water). (zie Malta archeologie, veldwerk)

De adviesaanvragen door particulieren, ontwikkelaars en overheden (Curaçao en andere eilanden) is ook dit jaar toegenomen. Vanuit het Overleg Maritiem Beheer (OMB) zijn ook een aantal adviesverzoeken gedaan aan het meldpunt Maritiem Beheer dat beheerd wordt door NAAM. Deze werkzaamheden zullen in 2010 worden voortgezet.

De technische recherche heeft in 2009 een aantal keren gebruik gemaakt van de diensten van NAAM in het kader van forensisch archeologisch onderzoek. Het ging hierbij om aangetroffen menselijk skeletmateriaal dat (in de meeste gevallen) toebehoort heeft aan het slachtoffer van een misdrijf. Ook heeft NAAM adviezen in rekening gebracht voor de bruikleen van Carmabi in Landhuis Savonet.

9. Jaarrekening 2009

Dit hoofdstuk bevat de algemene financiële informatie over het verslagjaar 2009. Respectievelijk worden de balans en de staat van baten en lasten gepresenteerd.